

HASTANEDE YATAN HASTALARIN SIK KULLANILAN TIBBİ TERİMLERİ ANLAMA DÜZEYİ

Sayın Editör;

İletişim, kişiler arasında düşünce ve duygu alışverişini dile getiren bir terimdir. İki kişi arasında etkili bir iletişim olabilmesi için, mesaj veren ve alanın kullandıkları sözcükleri benzer biçimde algılamaları gerekir.

Hastaneye yatırılan hastalar belirli bir korku ve endişe hissederler. Hasta, kişiliğini kaybedeceğinden ve kendisine bilmediği, belki de hoşlanmayacağı şeyler yapılabileceğinden korkar. Hasta, hastalığı ve bakımı ile ilgili görüşmelerde, anlamını bilmediği ya da yanlış bildiği terimleri işittiğinde, korku ve kaygısı daha da artar. Bu durum hastanın psikolojik olarak olumsuz etkilenmesine, uyumsuz davranışlara ve belki de tedavinin aksamasına neden olabilir. Hastaların bu korku ve endişelerini azaltmanın en iyi yolu, onları hastalıkları ve yapılan müdahaleler konusunda yeterince bilgilendirmek ve onların yanında, anlamayacakları ve yanlış yorumlayabilecekleri terimleri kullanmamaktır. Tüm sağlık personelinin bu konuda bilgilendirilmesi ve onlara uygun davranış biçimlerinin kazandırılması gerekir.

Hastanede yatan hastaların bazı tıbbî terimlerin anlamını ne ölçüde bildiklerini belirlemek amacıyla, Kayseri Devlet Hastanesi'nin ve Kayseri SSK Hastanesi'nin dahiliye ve cerrahi servislerinde yatan 200 hastaya, günlük hastane uygulamaları sırasında sıklıkla kullanılan 24 tıbbî terimin anlamları sorulmuştur. Sorulan tıbbî terimleri doğru kabul edilebilecek biçimde tanımlayabilenlerin oranı tablo 1'de verilmiştir.

Tabloda görüldüğü gibi, burada sözü edilen terimlerin birçoğu, hastaların çok azı tarafından doğru olarak tanımlanmıştır. Tüm grup için doğru cevap sayısı ortalaması 5.6 olarak bulunmuştur. Hastaların doğru cevap sayıları 100 üzerinden puanlandığında, ortalama puan 23.5 olarak bulunmuştur. Ortalama puan okur yazar olmayanlarda 16.1 iken, ilkökul mezunlarında 22.7, ortaokul ve üzeri öğrenim görenlerde ise 34.0 olarak bulunmuştur. Hastanede ilk kez yatan hastalarla daha önce çeşitli kereler yatan hastaların bilgi puanları arasında belirgin bir fark yoktur. Benzer şekilde, ailesinde sağlık görevlisi bulunan hastaların da bilgi puanları diğer hastalardan daha yüksek değildir. Bu durum sağlık çalışanlarının gerek hastanede yatan hastaları ve gerekse kendi aile bireylerini tıbbi terminoloji konusunda bilgilendirmediğini göstermektedir.

Bu çalışmadan elde edilen veriler, hastane uygulamaları

sırasında çok sık kullanılan ve çoğu kez hastalar tarafından anlaşıldığı varsayılan tıbbi terimlerin, hastaların çoğunluğu tarafından anlaşılmadığını ve hastanede yatan hastaların hastalıkları ve kendilerine verilen tıbbî bakım konusunda yeterince bilgilendirilmediğini göstermektedir. Her düzeydeki sağlık personelinin hastalarla konuşurken ya da hastaların yanında konuşurken, onların yanlış anlayabileceği terimleri kullanmamaları ve gerekli terimlerin hastalar tarafından daha doğru anlaşılabilmesi için hastaların ve tüm toplumun bilgilendirilmesi gerekir.

Tablo 1. Hastaların tıbbî terimleri doğru tanımlama oranları

Sorulan terimler	Doğru tanımlayan hasta yüzdesi (%)
Allerji	73.5
Ülser	58.0
Koma	56.0
Tansiyon	53.0
Sonda	48.0
Tümör	39.5
EKG	31.0
Hipertansiyon	27.5
Enfeksiyon	14.0
Lavman	14.0
Kronik	13.5
Akut	11.5
Ödem	8.0
Semptom	7.5
Anemi	7.5
Diabet	7.0
Steril	6.0
Anjiyografi	5.5
Biyopsi	5.5
Konstipasyon	3.0
Sekresyon	3.0
Komplikasyon	2.5
Lavaj	2.5
Gavaj	1.0

Prof. Dr. Osman GÜNAY
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Bölümü

Ümit TURAN, Songül FIRAT, Serpil KÜÇÜK
Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Halk Sağlığı Yüksek Lisans Programı Öğrencileri